

Účetnictví | ZIMA 2017

ING. LUKÁŠ SCHÖN, ACCA | 19841@POST.JAMU.CZ | 777 209 466

Plán

Týden	Datum	Účetní oblast
Týden 1	16.10.2017	Podstata a funkce účetnictví
Týden 2	30.10.2017	Aktiva, pasiva, konstrukce rozvahy, náklady, výnosy
Týden 3	13.11.2017	Oceňování majetku a závazků
Týden 4	28.11.2017	První test - 20% hodnocení; Dlouhodobý majetek
Týden 5	11.12.2017	Daně v účetnictví, daňová přiznání
Týden 6	8.1.2018	Druhý test - 30% hodnocení; dotazy

Úvod

- ▶ Účetnictví sleduje nejen stav a pohyb majetku, ale i jeho zhodnocování v hospodářském procesu podniku (výsledek hospodaření). V souvislosti s výrobou výrobků, prodejem zboží a poskytováním služeb se majetek spotřebovává (vynakládá) a tím vznikají **náklady**, které představují kategorii vstupů hospodářských prostředků a práce do tohoto procesu.
- ▶ Na druhé straně vznikají **výnosy podniku**, které představují kategorii výstupů v podobě výsledků z hospodářské činnosti podniku, určených k prodeji.
- ▶ Spotřebované složky majetku (náklady) vedou ke snížení podnikových aktiv, výnosy jako úhrada za spotřebované složky majetku znamenají zvýšení aktiv

Výnosy - Náklady = Výsledek hospodaření

Náklady

- ▶ Pro finanční účetnictví má význam členění nákladů podle jednotlivých druhů.
 - ▶ Spotřeba, služby, osobní náklady, odpisy, finanční náklady, daně, ostatní provozní, mimořádné...
- ▶ Příkladem vzniku nákladů může být materiál vydaný ze skladu do spotřeby (snížení aktiv) nebo vytvoření rezervy na předpokládané výdaje nebo očekávané ztráty (přírůstek pasiv).

Výnosy

- ▶ Obdobně jako u nákladů (podle hlediska jejich příbuzné povahy) jsou členěny výnosy.
 - ▶ Tržby, dotace, finanční výnosy, ostatní provozní výnosy, mimořádné...
- ▶ Příkladem výnosů může být tržba z prodeje výrobků (přírůstek aktiv společnosti) nebo zúčtování (rozpuštění) rezervy (snížení pasiv).

Výkaz zisku a ztráty

- ▶ Poskytuje informace o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření podniku za určité období
- ▶ Uspořádání a označování položek výkazu Z/Z uvádí vyhláška č. 500/2002 Sb., jednak v druhovém členění, dále v účelovém členění.
- ▶ Pro veřejné vysoké školy se řídí vyhláškou č. 504/2002 Sb.,
- ▶ Rozvaha a výkaz Z/Z jsou vnitřně propojeny prostřednictvím výsledku hospodaření (zisku, ztráty).

VÝSLEDOVKA ZA OBDOBÍ 1.1.-31.12.20xx	
Náklady	Výnosy
Zisk	

VÝSLEDOVKA ZA OBDOBÍ 1.1.-31.12.20xx	
Náklady	Výnosy
	Ztráta

Základní prvky účetnictví I

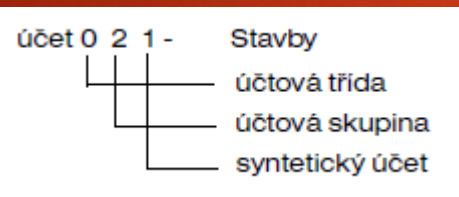
- ▶ Pro potřeby řízení podniku je nezbytné znát stavy a pohyby aktiv a pasiv na velmi podrobné úrovni. K tomu slouží rozklad rozvahy do soustavy účtů, které jsou základním třídícím znakem účetnictví.
- ▶ Základními (metodickými) prvky účetnictví jsou
 - ▶ účet;
 - ▶ účetní knihy;
 - ▶ účetní doklady;
 - ▶ účetní zápisy;
 - ▶ kontrolní systém;
 - ▶ inventarizace ;
 - ▶ a úschova účetních záznamů.

Účet a soustava účtů

- ▶ Schématicky se účet znázorňuje ve tvaru písmene T
- ▶ Při používání účtů je třeba znát, na které straně účetního výkazu má účet svůj zůstatek
- ▶ Ke sledování rozvahových položek slouží účty rozvahové, které mohou být aktivní. Klasifikace účtů (zachycují stav a pohyb aktiv) a nebo pasivní (pro stav a pohyb pasiv)
- ▶ Pro evidenci nákladů a výnosů pak slouží účty výsledkové, přičemž nákladové účty mají charakter účtů aktivních a výnosové účty charakter účtů pasivních
- ▶ Podle hloubky rozkladu rozdělujeme účty na systetické (vznikají rozkladem rozvahy nebo výkazu Z/Z) a analytické (vznikají rozkladem některých syntetických účtů podle potřeb řízení)

Směrná účtová osnova

Je normativně upravena a je uspořádána dekadicky do 10 účtových tříd, které se dále člení na účtové skupiny

AKTIVNÍ	Charakter	PASIVNÍ
0 Dlouhodobý majetek	2 Finanční účty	
1 Zásoby	23 Běžné bankovní úvěry	
2 Finanční účty	24 Jiné finanční výpomoci	
21 Peníze	3 Zúčtovací vztahy	
22 Účty v bankách	32 Závazky	
25 Krátkodobý finanční majetek	33 Zúčtování se zaměstnanci	
-26 Převody mezi finančními účty	34 Zúčtování daní a dotací	
-29 Opravné položky	36 Závazky ke společníkům	
3 Zúčtovací vztahy	37 Jiné závazky	
31 Pohledávky	38 Přejícné účty pasiv	
35 Pohledávky za společníky	4 Kapitálové účty a dlouhodobé závazky	
37 Jiné pohledávky		
38 Přejícné účty aktiv		
-39 Opravné položky		
5 Náklady	6 Výnosy	

Účetní doklady

- ▶ Účetní doklad stojí na počátku procesu zpracování účetních informací
- ▶ Účetní doklady jsou průkaznými účetními záznamy, které musí splňovat následující náležitosti:
 - a) označení účetního dokladu
 - b) popis obsahu účetního případu a označení účastníků
 - c) peněžní částku nebo údaj o množství a ceně
 - d) datum vyhotovení účetního dokladu
 - e) datum uskutečnění účetního případu, není-li shodné s datem podle d)
 - f) podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování.
- ▶ Účetní doklady musí být zaúčtovány do toho účetního období, s nímž souvisí

Inventarizace

- ▶ Inventarizace je nedílnou součástí uzavírání účetních knih, které se provádí zpravidla jednou ročně k poslednímu dni účetního období (tzv. účetní uzávěrka).
- ▶ Inventarizaci chápeme jako proces, který zahrnuje kromě vlastní inventury (zjištění skutečného stavu aktiv a pasiv a jeho zaznamenání do inventurních soupisů) i zjištění rozdílů mezi účetním a skutečným stavem, objasnění příčin rozdílů, proúčtování rozdílů.
- ▶ Forma inventur je dvojitá: Fyzická x Dokladová
- ▶ Termíny inventarizace stanoví zákon o účetnictví následovně:
 - a) Inventarizace se provádí k datu řádné (mimořádné) účetní závěrky
 - b) Fyzickou inventuru hmotného majetku a zásob lze provádět v průběhu posledních 4 měsíců účetního období, ev. v prvních 2 měsících následujícího období. Přitom ke dni účetní závěrky se upraví stav zjištěný inventarizací o přírůstky a úbytky, které nastaly v průběhu inventarizace

Úschova účetních záznamů

Účetní záznamy se uschovávají, pokud v § 32 ZoÚ není stanoveno jinak,

- ▶ a) účetní závěrka a výroční zpráva po dobu 10 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají,
- ▶ b) účetní doklady, účetní knihy, odpisové plány, inventurní soupisy, účtový rozvrh, přehledy po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají,
- ▶ c) účetní záznamy, kterými účetní jednotky dokládají vedení účetnictví (§ 33), po dobu 5 let počínajících koncem účetního období, kterého se týkají.

Oceňování majetku a závazků

- ▶ Charakteristickým znakem aktiv i pasiv v účetnictví je jejich vyjádření v peněžních jednotkách, tedy jejich ocenění.
- ▶ Oceňování představuje klíčový problém účetnictví, způsob ocenění majetku a závazků přímo ovlivňuje výši vykazovaných aktiv a pasiv, má vliv na výši nákladů podniku i na velikost vykazovaného výsledku hospodaření.
- ▶ Splnění základního cíle účetnictví, tj. poskytovat spolehlivé a věrohodné informace o finanční a majetkové situaci firmy, předpokládá použití princip pořizovací (historické) ceny.
- ▶ Majetkové složky jsou tedy oceňovány v těch cenách (nákladech), které byly vynaloženy na jejich pořízení. Tyto ceny se vztahují k době, kdy byl majetek pořízen (nakupován nebo vyráběn), konzervují minulé podmínky.
- ▶ Případné rozdíly mezi historickou cenou (v níž je majetek po celou dobu jeho existence evidován) a cenou tržní se projeví až při prodeji.

Oceňovací základny

Pořizovací cena

- ▶ cena, za kterou byl majetek získán (kupní cena) vč. Nákladů souvisejících s jeho pořízením (např. na přepravu, clo, provize, montáž, instalaci atd.),

Reprodukční pořizovací cena

- ▶ cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje,

Vlastní náklady

- ▶ zahrnující přímé náklady na výrobu nebo jinou činnost, ev. i podle charakteru majetku nepřímé náklady vztahující se k těmto činnostem.

Závazné způsoby ocenění I

- a) hmotný majetek kromě zásob, s výjimkou hmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,
- b) hmotný majetek kromě zásob vytvořený vlastní činností vlastními náklady,
- c) zásoby, s výjimkou zásob vytvořených vlastní činností pořizovacími cenami,
- d) zásoby vytvořené vlastní činností vlastními náklady,
- e) peněžní prostředky a ceniny jejich jmenovitými hodnotami,
- f) podíly, cenné papíry a deriváty pořizovacími cenami,
- g) pohledávky při vzniku jmenovitou hodnotou; při nabytí za úplatu nebo vkladem pořizovací cenou; závazky jmenovitou hodnotou,

Závazné způsoby ocenění II

h) nehmotný majetek kromě pohledávek, s výjimkou nehmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,

i) nehmotný majetek kromě pohledávek vytvořený vlastní činností vlastními náklady,

j) příchovky zvířat vlastními náklady,

k) kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena, ve výši 1 Kč,

l) majetek v případech bezúplatného nabytí, s výjimkou majetku uvedeného pod písmenem e), anebo majetek v případech, kdy vlastní náklady na jeho vytvoření vlastní činností nelze zjistit, a ostatní majetek, který není uveden pod písmeny a) až k), reprodukční pořizovací cenou.

Závazné způsoby ocenění III

Ke konci rozvahového dne zahrnují podniky při oceňování jen zisky, které byly dosaženy a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky.

- ▶ U majetku se tak děje vytvořením opravné položky, která se později zruší, pomínou-li důvody pro tuto úpravu ocenění.
- ▶ U závazků se zvýší jejich ocenění v účetnictví (i v účetní závěrce), shledá-li inventarizace, že skutečná částka závazků je vyšší než je jejich výše evidovaná v účetnictví.
- ▶ Majetek a závazky evidované v cizích měnách se přepočítávají na CZK směnným kursem devizového trhu vyhlášeným ČNB k okamžiku ocenění.
- ▶ K okamžiku uskutečnění účetního případu může podnik použít kurs ČNB vyhlášený k tomuto dni, resp. k předchozímu dni nebo také pevný kurs, stanovený podnikem pro určité období.

Oceňování majetku stejného druhu

Při oceňování zásob nebo cenných papírů stejného druhu lze použít (kromě individuálních pořizovacích cen) následující způsoby:

- ▶ Metodu FIFO (first in, first out) podle níž materiál, který přišel do skladu jako první, z něj také jakoby první odchází, a je tedy oceněn cenou nejstarší dodávky (bez ohledu na to zda byla skutečně fyzicky vydána právě první dodávka).
- ▶ Průměrnou pořizovací cenu, která se zjistí váženým aritmetickým průměrem z individuálních pořizovacích cen a množství zásob (ve fyzických jednotkách) na skladě. Tento průměr je nutné počítat nejméně jednou za měsíc, ale může být počítán i průběžně.

Oceňování reálnou hodnotou

Z jednotlivých složek majetku a závazků k okamžiku se reálnou hodnotou oceňují ty uvedené v § 27 odst. 1 písm. a)-h)

- ▶ Např. cenné papíry, deriváty, majetek a závazky v případech přeměn společností

Za reálnou hodnotu se považuje:

- ▶ tržní hodnota,
- ▶ hodnota vyplývající z obecně uznávaných oceňovacích modelů a technik, pokud tyto oceňovací modely a techniky zajišťují přijatelný odhad tržní hodnoty,
- ▶ ocenění kvalifikovaným odhadem nebo posudkem znalce, není-li tržní hodnota k dispozici nebo tato nedostatečně představuje reálnou hodnotu.

That's all Folks!

Děkuji za pozornost!!!!